

Wiedza w bit-ach

metody kształcenia
z wykorzystaniem
innowacyjnych technologii

Poniższe opracowanie powstało w rezultacie tygodniowego pobytu w Graz w Austrii (3-9 kwietnia 2011 r.) stanowiącego istotę projektu „Wiedza w bit-ach – metody kształcenia z wykorzystaniem innowacyjnych technologii” realizowanego w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” Leonardo da Vinci.

Promotorem projektu był **Powiatowy Urząd Pracy w Siemianowicach Śląskich**, który zgodnie z ideą Paktu na Rzecz Zatrudnienia zaprosił do udziału współpracujące instytucje, natomiast austriackim partnerem i organizatorem spotkań był „**bit schulungcenter**” z Graz.

W projekcie wymiany wzięło udział 12 pracowników następujących instytucji:

- ▶ Powiatowego Urzędu Pracy w Siemianowicach Śląskich,
- ▶ Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach,
- ▶ Powiatowych Urzędów Pracy w Będzinie, Chorzowie, Jastrzębiu Zdroju i Żorach,
- ▶ siemianowickich szkół ponadgimnazjalnych:
 - Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych COGITO,
 - Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących MERITUM,
 - Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych.

Celem projektu było zapoznanie się z nowoczesnymi technikami szkoleniowymi, pozwalającymi na lepszą integrację osób bezrobotnych na rynku pracy, stosowanymi przez austriackiego partnera, a następnie wykorzystanie elementów możliwych do wdrożenia w warunkach lokalnych. Zmiany zachodzące na rynku pracy wymuszają poszukiwanie innowacyjnych metod i narzędzi pracy, ułatwiających osobom bezrobotnym dostosowanie się do wymagań pracodawców. Rozwój technologii informatycznych, upowszechnienie internetu otwierają możliwości świadczenia usług szkoleniowych na odległość.

Realizacja projektu z *"bit schulungscenter"* w Graz w Austrii wynika z dużego doświadczenia tej firmy we wdrażaniu nowoczesnych rozwiązań szkoleniowych dla osób mających trudności z odnalezieniem się na rynku pracy.

Praktyczna realizacja projektu odbywała się poprzez spotkania, warsztaty i dyskusje z przedstawicielami austriackich instytucji zajmujących się tematyką rynku pracy, a w szczególności kształcenia zawodowego dla osób dorosłych z wykorzystaniem nowych technologii.

W dalszej części publikacji przybliżymy działalność odwiedzonych instytucji oraz opiszemy najciekawsze inicjatywy przez nie podejmowane.

Integracja osób bezrobotnych na rynku pracy – prezentacja instytucji oraz technik szkoleniowych

BIT SCHULUNGSCENTER

Partnerem projektu i zarazem organizacją przyjmującą był *„bit schulungscenter”*, który obecnie jest największą prywatną firmą szkoleniową w Austrii. Zapewnia wysokiej jakości usługi w zakresie szkoleń zorientowanych na rozwiązywanie problemów i podnoszenie kwalifikacji oraz realizacji projektów. Główna siedziba znajduje się w Graz, posiada także oddziały w innych miastach Austrii oraz różnych krajach Europy Środkowej.

Wizyta w firmie szkoleniowej bit schulungscenter

Bit cieszy się pozycją regionalnego lidera wśród największych firm szkoleniowych w tej części Europy. Posiada szereg certyfikatów przyznawanych przez firmy informatyczne, które potwierdzają odpowiedni poziom szkoleń z tej dziedziny. Wykwalifikowana kadra trenerów realizuje nowoczesne i elastyczne formy szkoleń w oparciu o innowacyjne metody nauczania i uczenia się. Zakres tematyczny jest zróżnicowany: od specjalistycznych szkoleń i certyfikacji z zakresu IT, poprzez projekty rynku pracy, po szkolenia zlecane przez instytucje publiczne, np. urzędy pracy. Skupia się zarówno na szkoleniach indywidualnych, jak i grupowych. Proponuje innowacyjne, autorskie rozwiązania ułatwiające zdobywanie i pogłębianie posiadanej wiedzy. Na przestrzeni ostatnich dwudziestu lat działalności firmy, pracownicy *bit* wypracowali metodykę i scenariusze prowadzenia kursów oraz nabyli doświadczenie gwarantujące wysoki poziom merytoryczny szkoleń. Firma zajmuje się podnoszeniem kwalifikacji przy wykorzystaniu najnowszych osiągnięć w dziedzinie metod nauczania, tj. e-learning, blended learning. Pracuje dla ponad 4000 firm w Europie. Oferuje doradztwo, szkolenia, e-learning odpowiadające na coraz większe zainteresowanie pogłębianiem wiedzy i podnoszeniem kwalifikacji oraz umożliwiające rozwój kariery zawodowej. Opracowuje i wdraża projekty dla konkretnych grup docelowych: osób bezrobotnych, zagrożonych marginalizacją, kobiet w trudnej sytuacji, osób chcących założyć własną firmę.

► Projekt E-learning

Jedną z przedstawionych przez grupę *bit* metod nauczania był e-learning, który wykorzystuje w swoich głównych zadaniach przede wszystkim „siłę” internetu. Odnosi coraz większy sukces nie tylko w Austrii, ale także w całej Europie. Grupą docelową w projekcie realizowanym przez *bit* i wykorzystującą ww. metodę są osoby bezrobotne, które ukończyły swoją edukację, bądź też osoby, które ukończyły co najmniej szkołę średnią lub zawodową. Celem projektu jest podnoszenie kwalifikacji tych osób, by umożliwić i ułatwić im wejście na rynek pracy.

Ćwiczenia z zastosowaniem platformy szkoleniowej – czat z nauczycielką języka polskiego

Projekt oferuje doskazywanie w takich dziedzinach jak: obsługa programów graficznych, nauka języków obcych (m.in. angielski, włoski, czeski, polski, węgierski). Umożliwia także zdobycie Europejskiego Certyfikatu Umiejętności Komputerowych (ECDL, ECDL Advanced) oraz Europejskiego Certyfikatu Kompetencji Biznesowych (EBCL). Każda osoba biorąca udział w projekcie na początku zapoznawana jest z platformą internetową, dzięki której może kontaktować się z nauczycielem odpowiedzialnym za daną dziedzinę nauczania. Uczestnicy wykonują różnego typu zadania, przesyłane przez opiekuną, kontaktują się wspólnie na tzw. czatach. Beneficjenci uczą się głównie w domu, lecz mają również możliwość przyjsia do instytucji i skonsultowania swoich spostrzeżeń i uwag osobiście z nauczycielem i innymi uczestnikami. Z danych *bit* wynika, iż tego typu projekty odnoszą bardzo dobre rezultaty wśród bezrobotnych kobiet wychowujących dzieci, które chciałyby podnieść swoje kwalifikacje, by łatwiej było im powrócić po urlopie macierzyńskim na rynek pracy. Rocznie w projekcie bierze udział ok. 1100 osób.

► Projekt ÜBA 2

Bit prowadzi również projekt przeznaczony dla osób młodych między 15 a 25 rokiem życia, które ukończyły edukację, ale pomimo intensywnych poszukiwań nie potrafią znaleźć zatrudnienia oraz dla osób które przerwały edukację. W tym miejscu należy podkreślić, iż w Austrii nauka jest obligatoryjna do 15 roku życia. Beneficjenci projektu to osoby zarejestrowane w urzędzie pracy jako osoby poszukujące pracy. Celem projektu jest podniesienie kwalifikacji tych osób poprzez teoretyczną i praktyczną naukę zawodu. Otrzymują także wsparcie pedagogiczne. Do wyboru jest aż 260 zawodów m.in. w takich dziedzinach jak: budownictwo, sprzedaż, media, elektryka.

PAKT NA RZECZ ZATRUDNIENIA (STEBEP)

Jedną z ważnych inicjatyw powstałych w Austrii, mających na celu przeciwdziałanie bezrobociu jest Pakt na Rzecz Zatrudnienia - STEBEP. Został on podpisany w roku 2007, swoim działaniem obejmuje lata 2007-2013. Finansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Ministerstwa Pracy, Polityki Społecznej i Ochrony Konsumenta (BMASK). W każdym z landów Austrii działa regionalny Pakt na Rzecz Zatrudnienia. Ich wspólnym celem jest przyczynienie się do utrzymania i stworzenia nowych miejsc pracy poprzez realizowane inicjatywy w ramach polityki regionalnej oraz przestrzeganie zasady równości szans kobiet i mężczyzn.

Szczegółowymi zadaniami Paktu na lata 2007-2013 jest wykształcenie i dokszałcenie osób zgodnie z aktualnym zapotrzebowaniem rynku pracy, rozwój strategii, która pomoże osobom młodym w optymalnym wyborze zawodu, jak i wyrównanie szans kobiet, osób młodych, osób starszych, słabo wykształconych, korzystających z pomocy społecznej, długotrwale bezrobotnych, by pomóc im w utrzymaniu się, bądź powrocie na rynek pracy.

W ramach projektów Paktu na Rzecz Zatrudnienia współpracuje wiele instytucji, które swoją działalnością wspierają osoby w szczególnej

sytuacji na rynku pracy, są to m.in. Związek ERfA (Erfahrung für ALLE – Doświadczenie dla wszystkich) czy też przedsiębiorstwo non-profit BICYCLE.

► *Projekt ERfA Integrationsmodell*

Związek ERfA współpracuje z Paktem na Rzecz Zatrudnienia w ramach projektu ERfA Integrationsmodell. Projekt ten skierowany jest do osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, uzależnionych od alkoholu czy narkotyków.

Związek ERfA pełni rolę tzw. instytucji przejściowej. Oznacza to, iż pomaga osobom w szczególnej sytuacji w powrocie na rynek pracy, lecz nie gwarantuje stałej pracy, a jedynie zatrudnienie tymczasowe (tzw. praca dochodząca) w różnego typu zakładach pracy, współpracujących z ERfA.

*Wizyta w związku ERfA,
rozmowa z koordynatorem projektu*

Dużym problemem występującym od dłuższego czasu w Austrii jest problem ludności napływowej z krajów afrykańskich i muzułmańskich. Osoby te nie znają języka niemieckiego, kultury, obyczajów czy zwyczajów tu panujących, większość z nich to także analfabeci. Dlatego w takich osobach, jak i tych długotrwale bezrobotnych i uzależnionych należy wykształcić przede wszystkim nawyk pracy. Na początku beneficjenci wykonują bardzo proste czynności, które mają na celu wykształcenie w nich podstawowych nawyków takich jak:

- nauka pisania i czytania,
- wstawanie rano do pracy,
- przebywanie w pracy określoną liczbę godzin,
- uczestnictwo w kursie językowym.

Prace, które wykonują to m.in.: sprzątnięcie parku, oczyszczanie brzegu rzeki, pomoc przy przeprowadzkach, odśnieżanie ulic. Specjalnie dla kobiet z krajów muzułmańskich utworzono zakład krawiecki, w którym szyją one swoje narodowe stroje, które później sprzedają na regionalnych festynach. Ich kultura nie pozwala na pracę z mężczyznami, dlatego też zakład ten był jedynym sposobem na zapewnienie im zatrudnienia. Uczestnicy pracują przez 12 miesięcy, w trakcie których mogą maks. 3 razy zmienić miejsce pracy, gdy dane im nie odpowiada.

U każdej z osób opiekunowie starają się równocześnie zbudować motywację i poczucie własnej wartości. Muszą wiedzieć, że każda wykona przez nich czynność zostanie nagrodzona (korzyści materialne). Uczestnicy muszą wykazywać się zatem aktywnością, jeśli tak nie jest, środki finansowe są im ograniczane.

Pracownicy *ERfA* pomagają również w szukaniu dla osób najbiedniejszych mieszkania, udzielają informacji jak i skąd mogą zdobyć pomoc materialną.

W roku 2010 w projekcie wzięło udział 238 osób, w tym ponad połowa (66%) to imigranci.

► Projekt *Graz-jobs*

Organizacja non-profit BICYCLE również współpracuje z Paktem na Rzecz Zatrudnienia w ramach projektu *Graz-jobs*, który realizowany jest na rzecz osób długotrwale bezrobotnych i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Projekt *Graz-jobs* oferuje pomoc w ponownym wejściu na rynek pracy. Skupia on 6 organizacji z Graz. Są to:

- BAN,
- ISOP,
- OKO-Service,
- CARITAS,
- BICYCLE.

Graz-jobs kładzie duży nacisk na politykę równości – wyrównywanie szans kobiet i mężczyzn, dlatego też liczba uczestników obu płci rozkłada się równomiernie 50:50. Udział w projekcie przebiega w 3 fazach. Pierwszym krokiem jest szkolenie w 8 różnorodnych dziedzinach, które przygotowuje uczestników merytorycznie do pracy. Trwa ok. 6 miesięcy. Faza druga to praktyki. Uczestnicy mają możliwość odbycia praktyk w przedsiębiorstwach, w których później będą zatrudnieni. Mogą wybierać spośród 20 miejsc praktyk i „wypróbować” do 6 z nich. Dzięki tej możliwości upewniają się, które miejsce najbardziej im odpowiada. Ostatnim punktem projektu jest zatrudnienie osoby w wybranym przedsiębiorstwie na okres 12 miesięcy (w zależności od możliwości osoby na cały lub na pół etatu). Ww. instytucje podobnie jak *ERfA* nie zapewniają stałej pracy, są organizacjami pomagającymi w powrocie na rynek pracy poprzez zakorzenienie w osobach długotrwale bezrobotnych nawyku pracy. W projekcie przewidziano także pomoc pedagogiczną oraz kursy językowe dla uczestników. Kursy prowadzone są pod kątem branży, w której dana osoba odbywa praktyki. Są bardzo dobrym rozwiązaniem przede wszystkim dla dużej ilości imigrantów mieszkających w Austrii. Projekt oferuje 20 branż, w których można zdobyć doświadczenie m.in.: gastronomia, elektryka, pomoc kuchenna, sprzedaż, recycling, naprawa rowerów.

Przed siedzibą organizacji *BICYCLE*

W trakcie wymiany doświadczeń zaprezentowano nam jedną z organizacji zrzeszonych w projekcie *Graz-jobs – BICYCLE*. Oferuje ona pomoc osobom długotrwale bezrobotnym z Graz i okolicy w powrocie na rynek pracy. *BICYCLE* zajmuje się rozbudową infrastruktury ścieżek rowerowych, oferuje kompleksowe usługi w zakresie serwisu rowerowego, prowadzi sprzedaż rowerów. Osoby bezrobotne wybierając tą organizację jako miejsce praktyk i pracy, mają zatem szeroki wachlarz wyboru dziedziny, którą chciałyby się zajmować.

Z inicjatywy *BICYCLE* organizowane są również 2 razy w roku (przeważnie na wiosnę i jesień) w 6 różnych punktach Graz, przeglądy rowerowe. Jeżeli kontrola wykaże jakieś niedociągnięcia, rowerzysta zapraszany jest do punktu *BICYCLE*, gdzie bezpłatnie może dokonać serwisu rowerowego – płaci się jedynie za wymianę uszkodzonych części.

Organizacja *BICYCLE* przyjmując osoby bezrobotne na praktyki, a później do pracy, przestrzega zasad równych szans kobiet i mężczyzn.

URZĄD PRACY LEIBNITZ

Bit schulungcenter ściśle współpracuje z urzędami pracy oraz wieloma instytucjami, które pomagają osobom bezrobotnym czy wykluczonym społecznie w ich aktywizacji, podnoszeniu kwalifikacji lub wykształcenia.

Odpowiednikiem polskich urzędów pracy w Austrii są Serwisy Rynku Pracy (AMS-Arbeitsmarktservice). Struktura i funkcjonowanie AMS różni się od tego, co oferują polskie urzędy, dlatego też warto zwrócić uwagę na różnice między nimi. W austriackich urzędach pracy wyróżnia się 3 działy:

- **Informacja** – pierwsze kroki bezrobotni kierują do tego działu, tam załatwiane są wszelkie sprawy związane z rejestracją, wypłacany jest zasiłek dla bezrobotnych, przedstawiane są oferty pracy. Bezrobotny pozostaje w rejestrze tego działu przez 4 miesiące. Przyjmuje się, iż do tego czasu osoba bezrobotna powinna znaleźć pracę.
- **Doradztwo zawodowe** - jeśli po upływie 4 miesięcy sytuacja danej osoby się nie zmieni, kierowana jest ona do następnego działu, zajmującego się doradztwem zawodowym. Klient musi regularnie zgłaszać się do urzędu pracy, celem potwierdzenia swojej gotowości do pracy. Na tym etapie zwraca się szczególną uwagę na stronę psychiczną i fizyczną danej osoby. Do współpracy angażowany jest również psycholog, który pomaga wzbudzić motywację do pracy, a także małymi krokami stara się wprowadzić bezrobotnego na rynek pracy.
- **Obsługa przedsiębiorców** – w tym dziale prowadzone są konsultacje dla osób prowadzących własne przedsiębiorstwo. Specjaliści udzielają wielu porad w zakresie skutecznego prowadzenia i funkcjonowania biznesu.

Uczestnicy projektu przed siedzibą AMS

W AMS działa również czwarty dodatkowy dział – Centrum Informacji Zawodowej. Osoby bezrobotne uczą się jak obsługiwać internet, a co za tym idzie, jak szukać pracy w sieci. Do dyspozycji są również pracownicy urzędu, którzy pomagają napisać CV czy też list motywacyjny. Co roku Centrum odwiedza ok. 12 000 osób (dane statystyczne AMS Leibnitz). Bardzo dużym ułatwieniem we współpracy z osobami bezrobotnymi jest specjalnie utworzona platforma internetowa, dzięki której pracownik urzędu może szybko i łatwo kontaktować się z daną osobą bezrobotną i przedstawić mu np. odpowiednie dla niej oferty pracy.

Przeprowadzone badania wykazały, iż dzięki takiej organizacji oraz metodom pracy, efektywność zatrudnienia wynosi od 75% do 80% (dane statystyczne AMS Leibnitz).

CENTRUM TECHNIKI ARNFELS

Centrum Techniki w Arnfels, współpracując z Urzędem Pracy w Leibnitz oraz wieloma innymi partnerami, stworzył projekt, który ma na celu dalsze kształcenie lub przekwalifikowanie zawodowe dorosłych. Dziedzina kształcenia to mechanika samochodowa. Uczestnicy mają do wyboru szereg kursów, które kończą się uzyskaniem międzynarodowego

certyfikatu. Kursy, które oferuje centrum to m.in.:

- lakierowanie artystyczne samochodów,

Efekt pracy uczestniczki projektu ▶

- naprawa karoserii,

◀ *Uczestnicy w trakcie pracy* ▼

- naprawa szyb.

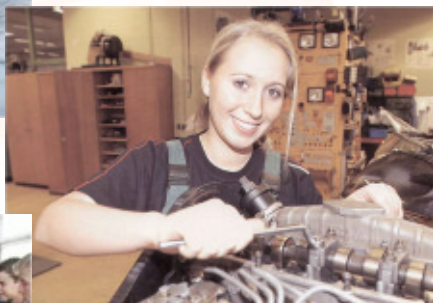
SZKOŁA ZAWODOWA ARNFELS

Obok Centrum Technologii funkcjonuje również w Arnfels szkoła zawodowa. Rocznie szkoła kształci ok. 1400 uczniów w systemie dualnym. Oznacza to, iż w trakcie nauki uczniowie poznają wybrany przez siebie zawód w teorii, ale przede wszystkim duży nacisk kładzie się na praktykę. Szkoła oferuje do wyboru 3 kierunki kształcenia: technik pojazdów

samochodowych, elektryk pojazdów samochodowych lub zawód podwójny – mechanik i elektryk pojazdów samochodowych. W zależności od wybranego zawodu nauka trwa od 3 do 4 lat. Szkoła dysponuje ogromnym zapleczem – 22 sale do nauki teoretycznej, 11 sal laboratoryjnych, 17 warsztatów. Oprócz praktycznej nauki zawodu w szkole, uczniowie mają również praktyki w zakładach pracy. Szkoła zawodowa w Arnfels cieszy się dużą renomą wśród lokalnych przedsiębiorców, dlatego też prowadzony jest co roku konkurs dla najlepszych uczniów – nagrodą jest zatrudnienie w jednym z warsztatów pracy.

Uczniowie w trakcie zajęć

Wizyta w Austrii pozwoliła zapoznać się z różnymi, często innowacyjnymi metodami pracy z osobami mającymi trudności w odnalezieniu się na rynku pracy. Nie wszystkie można przenieść na polski grunt ze względu na trochę inną specyfikę i ograniczenia proceduralne, jednakże niektóre z przedstawionych rozwiązań postaramy się zastosować w pracy naszych instytucji.

DANE ADRESOWE PARTNERÓW PROJEKTU

PROMOTOR PROJEKTU

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Wyzwolenia 17
41-103 Siemianowice Śląskie
tel. 32-765-29-45
fax 32-765-29-40
www.pup.siemianowice.pl

PARTNER PROJEKTU

bit schulungcenter
Kärntnerstraße 311
8054 Graz
tel. +43 (0) 316 / 28 55 50 - 0
fax. +43 (0) 316 / 28 55 50 - 50
www.bit.at

PARTNERZY POLSCY:

Wojewódzki Urząd Pracy
ul. Kościuszki 30
40-048 Katowice

Powiatowy Urząd Pracy
ul. 1-go Maja 2
42-500 Będzin

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Opolska 19
41-500 Chorzów

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Pszczyńska 134
44-335 Jastrzębie Zdrój

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Osińska 48
44-240 Żory

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych COGITO
ul. Matejki 5
41-100 Siemianowice Śląskie

Zespół Szkół Technicznych
i Ogólnokształcących MERITUM
ul. Katowicka 1
41-100 Siemianowice Śląskie

Zespół Szkół Ogólnokształcących
i Zawodowych
ul. Budryka 2
41-103 Siemianowice Śląskie

PARTNERZY AUSTRIACCY:

Verein ERFA – Erfahrung für ALLE
Karlauerstraße 16-18
8020 Graz

Arbeitsmarktservice
Bahnhofstraße 21
8430 Leibnitz

Bicycle-Verwaltung
Körösisstraße 17
8010 Graz

Landesberufsschule Arnfels
Arnfels 160
8454 Arnfels

Technik Zentrum Arnfels
Arnfels 160
8454 Arnfels